

Sak: 18-051738REN-JKRI Mandalselva

Dato 24.06.2019

Forslag til jordskifteavgjørelse

I samsvar med jordskifteloven § 6-21 og på bakgrunn av drøftinger i rettsmøtene, viser vi til kommentarer innkommet fra Holmesland m.fl. 18.01.2019, Kristine Fuskeland 21.01.2019, Kristian Sandnes 19.01.2019 og 07.03.2019, Torbjørn Skjebstad 09.01.2019, Erik Bue 25.03.2019 og Delområde 3 datert 28.03.2019.

Mandalselva Elveeigarlag er organisert som et lag som skal forvalte elva fra sjøen i Mandal til Kavfossen/Kosåna i Bjelland.

1. Generelt om lover og forskrifter

Elva faller inn under «Lov om Laksefisk og innlandsfisk mv». I **lovens** kapittel 5, § 25 *plikter fiskerettshaverne å gå sammen om felles forvaltning*. Til denne loven er det laget en **forskrift** som heter «*forskrift om pliktig organisering og drift av vassdrag med anadrome laksefisk*». En kort oppsummering av loven og forskriften, viser at rettighetshaverne er forpliktet til å organisere seg for å kunne drive laksefiske.

Hva skal elveeierlaget forvalte? I forskriften § 9 er det opplyst følgende om *Fellesforvaltningens ansvarsområde*:

«Vedtak fattet av fellesforvaltningen etter lovens §§ 25 og 25a er forpliktende for alle rettighetshavere omfattet av forvaltningsområdet. Årsmøtet fastsetter budsjett og fordeler utgiftene ut fra andel i fisket».

I kommentar til § 9 er står det følgende:

«*Fellesforvaltningen skal omfatte forhold som regulering av fiske, overvåking av fiskebestandene, kultiveringsvirksomhet, oppsyn, informasjon, smittevern og driftsplan. Den skal imidlertid ikke omfatte den enkelte rettighetshavers utnytting av fiskeretten for eksempel gjennom salg av fiskekort eller utleie av fiskeplasser*».

Forskriften er klar på at forvaltning av elva ikke kan styre hvordan den enkelte utnytter sin rettighet. Nå er det ikke slik at den enkelte kan trekke seg ut eller velge å ikke bruke rettigheten. Ettersom staten har brukt mye penger på å få opp bestanden i elva, er den enkelte forpliktet til å tilrettelegge for best mulig tilbud om fiske til allmenheten, jf. Lov om Laksefisk og innlandsfisk mv. § 27. Dermed må fellesforvaltningen, som her er Mandalselva Elveeigarlag, ha oppsyn med at rettighetene blir brukt i henhold til loven. De må derfor ha innsyn i hvordan den enkelte drifter sine rettigheter.

«Departementet legger også vekt på mindretallsvernets betydning i vedtak fattet av fellesforvaltningen. Det må ikke treffes vedtak som ensidig retter seg mot enkelte rettighetshavere eller grupper av rettighetshavere».

Styret i fellesforvaltningen må ta hensyn til hele elva og forvalte denne. Fokus kun på enkelte områder eller enkelte soner, vil stride mot hensikten med fellesforvaltningens oppgave.

«Ubetalt forvaltningsavgift og utgifter i forbindelse med driftsplanlegging kan tvangsinnføres av fellesforvaltningen».

Den enkelte plikter å være med i fellesforvaltningen, og fellesforvaltningen kan tvangsinnføre avgiftene som pålegges de enkelte rettighetshaverne. Avgiftene som tas inn, skal drifte forvaltningen.

Andelene den enkelte skal ha i fisket, er i forskriften lagt opp til at skal være 75 % på fangst basert på snittet fra de 5 siste årene, og 25 % på strandlinjen. I en jordskiftesak er det mulig å velge andre andelsfordelinger. Andelene blir brukt i forbindelse med stemmegivning til felleslaget.

2. Dagens ordning i Mandalselva Elveigarlag (ME)

Det foreligger gode vedtekter og et prinsippdokument som utgangspunkt for hvordan elva er driftet fram til nå. Underveis i møtene kom det frem at ikke alle medlemmene er like kjent med innholdet. Selv om vedtektene og prinsippdokumentet er gode, er det også deler av dette medlemmene ikke er enige om. Oppsummert gjelder det i hovedsak hvor mye som skal betales inn til laget, hvor mye laget skal styre driften av den enkeltes rettigheter og hvor mange stemmer den enkelte rettighetshaver skal ha.

Med utgangspunkt i dagens vedtekter, bør følgende paragrafer drøftes:

§ 5 og § 6 - Andelseiere og andelskapital: I dag betales det et andelsinnskudd på kr. 100 pr. andel, og én andel regnes pr. påbegynte 500 meter strandlinje. – Forskriften legger opp til at strandlinjen skal ha mindre og fangsten mer betydning.

§ 7 og § 8 gjelder organisering som i dag er delt inn i delområder. Det er stilt spørsmål om det er nødvendig med disse delområdene som eget organ i laget.

§ 11 og § 12 gjelder økonomi og sammensatt fisketilbud: Delområdene (**DO**) er ansvarlige for innbetaling til ME. Delområde 2 mener at dette gjør at de faller dårlig ut ettersom det blir stor forskjell på hva den enkelte må bidra med.

Innbetaling til SL er i dag lagt opp til at det gis rabatt til de som har stor omsetning. Dette har sone 3 nytt godt av. Rettighetshavere i sone 2 mener de har kommet dårlig ut av dette.

I dag må sammensatte fisketilbud søkes om til DO. Det er stilt spørsmål om dette er del av forvaltningen.

Innspill før høring

I forbindelse med høstens møterunder, har en gruppe fra DO 2 kommet med sitt forslag løsnings i saken. Dette forslaget har DO 1 sluttet seg til. Ettersom det var god oppslutning til forslaget, ble de øvrige DO oppfordret til å komme med synspunkter på dette. DO 3 sendte inn synspunkt på forslaget til DO 2. DO 4 har ikke kommet med noen forslag i denne runden. Grunnen til at jordskifteretten ønsket en høringsrunde, var å finne ut om forslaget var noe alle kunne slutte seg til, noe det i utgangspunktet ikke var.

Hovedtrekkene i innspill fra en gruppe i DO 2

1. Rabattordningen som tilgodeser et DO som har samlet salg over kr. 500 000 med kraftig reduksjon av innbetaling til ME, må fjernes. Denne rabatten gjelder i prinsippet kun DO 3 mens de øvrige må betale full avgift. Forslaget er å fjerne denne fordel og å fjerne DO som styringsnivå.

De ønsker også at de kan styre salg og forretningsdrift i egen regi uten at ME skal detaljstyre dette.

2. Finansiering av ME bør gjøres gjennom en avgift pr. kg justert for konsumprisindeksen, med utgangspunkt i snittet de siste 5 årene for å få forutsigbarhet på inntektene. Med kr. 20 pr. kg basert på de 5 siste årene, vil dette gi laget en årlig inntekt på kr. 180 000. Justering av avgift/oppdatering av fangststatistikken bør skje hvert tredje år.
3. Når en hel elv skal forvaltes, bør alle komme til orde. Det foreslås at ett fiskeri gir én stemme i forvaltningslaget. Styret bør bestå av en sammensetning fra hele elva, men mengden fangst må ikke ha betydning for stemmeandel i forvaltningen.

Hovedtrekkene i innspill fra DO 3

ME er i dag godt organisert og bør i hovedsak fortsette som før. De er enige i at DO bør utgå selv om dette medfører en mer omfattende jobb for ME. I dag kan ME forholde seg til 4 enheter. Ved å forholde seg til fiskeriene, må styret i ME forholde seg til 64 enheter.

Dagens ordning med andelseier og stemmegivning på årsmøtet kan videreføres. Dette ivaretar variasjonen i fiskerienes størrelse. En fast andel er også enklere å forholde seg til enn noe som endrer seg på bakgrunn av fangst eller omsetning.

Årsmøtet i ME må kunne bestemme hvordan ME skal drives og vedta et budsjett som det styres etter. ME må ut fra sitt mandat kunne fastsette avgiften som fiskeriene skal betale for å få inndekning til budsjettet:

1. En årlig kontingent pr. fiskeri.
2. Resten av inntektene hentes inn fra omsetning basert på forrige år.

Kristine Fuskeland i DO 2 har i hovedtrekk gitt følgende innspill og satt opp et Excel-ark med forslag til løsning:

1. Dagens modell med kr. 130 pr. rettighetshaver er urettferdig og bør bort.
2. Rabatt for omsetning over kr. 500 000 bør bort.
3. Terskelen for å måtte bidra til fellesskapet bør starte ved en omsetning på over kr. 20 000.
4. Et delområde må maksimalt betale 30 % av omsetningen til ME.

Utrekningen viser at ved å bruke 6 % av omsetningen basert på 2017-tall, vil ME ha kr. 180 000 til rådighet. Ved 7 % er det ca. kr. 210 000.

Torbjørn Skjebstad i DO 1 har i hovedtrekk spilt inn følgende:

Inntektene i elva må fordeles utover i elva, ikke bare på de plassene som har fått mulighet til å drive med fiske som egner seg i dag.

Historisk sett var det sone 1 som styrte mengden fisk som gikk opp til de andre sonene. Sone 1 begrenset fisket sitt som dermed ga muligheter til soner lenger oppe i elva, og ga «inntekter» mot at de mistet noen av inntektene. De øvrige sonene burde imøtekomme sone 1 som har mistet sin mulighet til intensivt fiske med egnet redskap.

I årsmøtet for ME holdt 14.03.2019, ble det gjort endringer i vedtektene og prinsippdokumentet. Endringene gjelder at det må betales en prosentvis andel av hele omsetningen og ikke bare fra de første kr. 500 000.

3. Jordskifterettens forslag til løsning

Tallene hentet fra innsendt oversikt over fiskerettshavere i Mandalselvas lakseførende del og omsetningene, er hentet fra innspillet til Kristine Fuskeland. Det viktige er om tallene gir en noenlunde riktig oversikt (ikke eksakt oversikt) over forholdene mellom områdene slik at man i forslag til løsning har samme utgangspunkt:

- 64 fiskerier
- 294 rettighetshavere
- 100 km begge sider/50 km er lengde på elva – innlevert i 1999
- Omsetning i 2017 ca. 3 millioner
- Snittfangst 2014-2018 ca. 9000 kg

Delområde 1	52 rettighetshavere	9 fiskerier	7 km /3,5 km	omsetning kr. 30'
Delområde 2	131 rettighetshavere	25 fiskerier	25 km/12,5 km	omsetning kr. 700'
Delområde 3	67 rettighetshavere	10 fiskerier	31 km/15,5 km	omsetning kr. 2000'
Delområde 4	44 rettighetshavere	18 fiskerier	38 km/19 km	omsetning kr. 340'

Delområder

I dag er elva delt inn i 4 delområder. Delområdene er varierende i lengde, antall fiskerier og rettighetshavere innen hvert delområde. I DO 2 er det stor variasjon på områdene når det gjelder fiske. I forslagene som er sendt inn, er det enighet om at en inndeling av elva i delområder, ikke er en framtidig løsning. Delområdene er i dag talerør for fiskeriene i et område, og fiskeriet er talerør for rettighetshaverne i området. Forslaget som er kommet inn, er å forholde seg til fiskeriene. Det er som DO 3 sier at ME vil få en større oppgave med å forholde seg til 64 parter mot dagens 4, men det medfører kanskje flere nyanser i hvordan man ønsker at elva skal forvaltes. Det er ingenting i veien for å være organisert som tidligere, men det er også mulig å organisere seg på andre måter.

Jordskifterettens merknad

Forslaget er at ME forholder seg til fiskeriene istedetfor delområdene (DO). Dette gir nok et mer demokratisk system med tanke på ønsket om hvordan elva skal forvaltes. I dag er den enkelte knyttet til delområdet man tilhører. Tilknytningen er basert på en geografisk inndeling. Ettersom det er store variasjoner i elva og det enkelte fiskeri har ulike interesser i å utnytte elva, kan en inndeling etter fiskeriene gi økt mulighet for det enkelte fiskeri å knytte bånd til andre fiskerier som ønsker det samme. Det er opplyst at DO har fungert de fleste plassene slik at om denne formen opprettholdes, er det mulig å velge, men fiskeriene kan velge å svare for seg selv og hvordan de vil drive det.

Dersom man velger at fiskeriene må svare til ME, må finansieringen av ME også knyttes til fiskeriene og ikke til delområdene.

Finansiering

I dag er finansiering av ME gjort med en kontingent pr. andel pluss prosent av omsetningen i delområdene. Følgende forslag er kommet inn til framtidig løsning:

- DO oppløses, kontingent for hvert fiskeri og resten på omsetning basert på fjoråret.
- DO beholdes, ingen kontingent, fratrukk for omsetning opp til kr. 20 000 for delområdet, deretter betales til ME basert på omsetningen. Innbetalingen til ME kan ikke overstige 30 % av omsetningen.
Eksempel: 7-8 % av omsetningen gir kr. 200 000.
- DO løses opp, ingen kontingent, finansiering av ME skjer ved at det settes en pris pr. kg fangst som avgift til ME.
Eksempel: Snittfangst kr. 20 pr. kg, fangst 9000 kg, gir kr. 180 000 til drift av ME.

Jordskifterettens merknad

Når det gjelder grunnlag for finansiering, er det foreslått to tilnærminger: Dagens modell som går på omsetning, eller basert på antall kg fisk som blir tatt opp. De to modellene er i prinsippet det samme. Antall kg fisk går direkte på hva som høstes av elva mens omsetning går på hva eiendommene høster fra laksefisket. Det er vanskelig å se at den ene løsningen er bedre/mer rettferdig enn den andre. Omsetningen i laget er et innarbeidet system. Det er nok enklere å kontrollere om folk har fiskekort enn at de oppgir korrekt kg fisk. Skal det foretas en forandring, bør det være en fordel eller gevinst ved å endre dagens praksis. Ut fra de innspill og det som er kommet fram på møtene i delområdene, er det ikke noen klare fordeler med endring av denne praksisen. Juksing kan forekomme med begge måtene for innrapportering. Jordskifteretten mener at man fortsetter å basere hva som skal finansiere ME gjennom andel av omsetning av fiskekort.

På årsmøtet i 2019 ble det vedtatt å fjerne rabatten det enkelte delområdet har hatt for inntekt over kr. 500 000. Slik jordskifteretten forstår, var hensikten med rabatten å gi et insitament for å få delområdene til å øke omsetningen i elva. Tanken var sikkert bra da dette ble innført, men i ettertid har det gitt en noe skjev fordeling av hvor mye det enkelte delområdet prosentvis har bidratt med av den totale omsetningen. Jordskifteretten er enig i at fjerning av denne rabatten på toppen var fornuftig.

Omsetning

Det må være enkelt for ME å få oversikt over omsetningen til det enkelte fiskeri. For å få et rettferdig grunnlag for å drifte ME, må omsetningen av fiskekort innenfor det enkelte fiskeri være lett tilgjengelig. ME må ha tilgang til tallene av omsetning for fiskekort i hele elva. Det kan bestilles fiskekort online på «scannatura» (inatur) på de fleste (alle) plassene i elva. Etersom ME i dag ikke har oversikt over fiskekortsalget for hele elva, er dette basert på hva det enkelte delområdet/fiskeri oppgir. Dette er ikke en framtidsrettet ordning. ME skal ha tilgang på brutto omsetning i det enkelte fiskeri. Dersom det skal lages regler for hva som eventuelt kan trekkes fra på omsetningsgrunnlaget, må dette være felles regler som gjelder alle og ikke være opp til det enkelte fiskeri. ME skal ikke ha noe med hvordan fiskeriene velger å prise fiskekortene.

Det kan tenkes at prising av fiskekort kan komme i konflikt med en forpliktelse til å tilrettelegge for best mulig tilbud om fiske til allmenheten, jf. «Lov om Laksefisk og innlandsfisk mv § 27». Dersom elva kun tilbyr høye priser på fiskekort eller dyre pakkedøsninger som ekskluderer allmenheten, vil ME måtte ta tak i dette.

Begrensing av fiskekortsalget

§ 13 i vedtektene gir denne muligheten. Dette er noe ME må ha kontroll på. Igjen vises det til forpliktelsene elva har for å tilrettelegge for allmenheten. Dersom alle begrensninger av fiskekortsalget, vil ikke kravet om tilrettelegging for allmenheten oppfylles. Dagens ordning

med å søke om begrensning er fornuftig, og at det må regnes omsetning tilsvarende hva man kunne solgt for som grunnlag for omsetning i perioder der fisket er begrenset.

Sammensatt fisketilbud

§ 12 i dagens vedtekter regulerer sammensatt fisketilbud. Rettighetshaver må kunne velge hvordan han ønsker å bruke sin rettighet sammen med andre tjenester, for eksempel hytte, mat, guiding, m.m. ME må ha oversikt over grunnlaget for omsetningen som gjelder fiskekort. ME har ikke noe med hvilke tilbud som rettighetshaver tilbyr, men skal ha en oversikt over hvor mange fiskekort aktiviteten beslaglegger som det dermed skal beregnes omsetning på.

Sanksjoner

For å kunne drive omsetning av laksefiske, må rettighetshaverne være del av ME. Loven og forskriften gjør at de er forpliktet til å organisere seg for å kunne drive laksefiske. Deler av å være organisert, er å betale inn til ME det som blir pålagt for å forvalte elva. ME kan tvangsinn drive pålagte utgifter. Rettighetshaver som ikke betaler, vil ikke bli oppfattet som organisert, og kan dermed ikke drive laksefiske før han har betalt inn det han skylder til ME.

Andelsberegning/stemmerett

Dagens stemmerett i ME er regulert i vedtektenes § 5 og § 6. Andelene i ME tildeles etter fiskerienes strandlinje, én andel pr. påbegynte 500 meter. Det har vært prosjekter med å klarlegge strandlinjen i elva. Det er opplyst at det er noen ulikheter i hvordan øyer har vært målt som del av strandlinjen. Elva er ca. 5 mil lang, dvs. 10 mil med strandlinje om det regnes rette kanter. Når det som er oppgitt summeres, stemmer dette noenlunde. I oversikten er det noen fiskeri det ikke er oppgitt lengde på, for eksempel Manflåvannet i DO 4 eller Laudal fiskeri i DO 3.

I forslaget fra grupperingen i DO 2, er planen at man får én stemme pr. fiskeri. Slik jordskifteretten har oppfattet det, er det i prinsippet slik dette praktiseres i de fleste sakene i ME. Den graderte stemmeretten er kun blitt brukt i forbindelse med de mer prinsipielle sakene.

Fiskeriene er svært forskjellige, fra de minste på 90 meter og én eiendom, til fiskerier på over 6 km og over 10 eiendommer tilknyttet fiskeriet. Slik jordskifteretten ser det, vil ikke én stemme pr. fiskeri gi et speilbilde av hva rettighetshaverne i elva ønsker. Her bør det differensieres. Dagens system med kun strandlinje som tellende verdi for andeler, gir heller ikke et riktig bilde av bidraget og bruken av elva. Fossene oppover elva er noen av de mest inntektsbringende områdene, men består av svært korte strandlinjer.

I forskriftene er det lagt opp til at strandlinjen skal telle 25 % og omsetningen skal telle 75 %. Dersom vi ser på delområdene og legger til grunn tallene nevnt over, ville DO 3 hatt stemmemajoriteten i elva. De har nest lengst strandlinje og ca. 3* større inntekt enn DO 2 basert på inntekt innrapportert i 2017. Fiskeriene i DO 3 ville sisset med et flertall om dette ble lagt til grunn, og kunne gitt en lite demokratisk drifting av elva.

Når det gjelder omsetning, er mye av grunnlaget naturgitt. Noen har fosser, noen har stryk og noen har flatelva. Ulik vannføring i elva kan gi ulik omsetning for de enkelte fiskeriene. For sone 1 er det myndighetene som har satt en stopper for de store fangstene av fisk ved å forby fiskeredskaper som tidligere kunne brukes. En annen viktig faktor er interessen og et ønske om å drifte, bruke og høste av elva og dermed legge ned mye arbeid med å bruke/utnytte elva. Nå er det ikke nødvendigvis slik at innsatsen lagt ned er lik omsetningen som kommer ut, men ofte er det en viss sammenheng. De som kan, ønsker og vil bruke elva, bør ha mer å si enn de som er passive og som ikke kan eller ønsker å gjøre noe ut av sine rettigheter i elva. Omsetning er på sett og vis en indikator på dette og bør inn som andeler i ME.

Eksempler for å vise ulike modeller med utgangspunkt i dagens delområder ettersom vi ikke har tall for fiskeriene når det gjelder omsetning:

I eksempel 3 er det gitt én andel pr. kr. 100 000 i omsetning. Dette kan gi utslag i at for eksempel 5 fiskerier med kr. 1000 hver i omsetning, får mer å si enn 2 fiskerier med kr. 150 000 hver i omsetning. Den samme rariteten oppstår der 5 fiskerier hver har 100 meter strandlinje, vs. 2 fiskerier som hver har 900 meter strandlinje. Hensikten er å finne noe som gir et «rettferdig» stemmesystem og ikke et system som gir noen for stort flertall. Når det foreslås fjerning av DO, vil trolig nye konstellasjoner opprettes. Som ved sammenslåing av kommuner, henger imidlertid gjerne de gamle grensene igjen som uoffisielle grenser som tas hensyn til i ulike saker.

Ulike modeller

	Delområde 1	Delområde 2	Delområde 3	Delområde 4
Dagens modell med andel pr. 500 meter	19 8 %	60 26%	68 29%	86 37%
1 andel pr. fiskeri	8 13%	24 40%	10 17%	18 30%
1 andel pr. 2000 meter + 1 andel pr. kr. 100 000 i omsetning	8 + 1 = 9 9%	24 + 7 = 31 28%	20 + 20 = 40 36%	3 + 27 = 30 27%

(Jf. Excel-ark for utgangspunktet til tabellen)

Jordskifterettens forslag

Jordskifteretten er helt enig i at én stemme pr. fiskeri gjør det enkelt, og trolig det som oftest vil bli brukt ved avstemming. Forslaget som vil bli foreslått, er modellen som vist med 1 andel pr. 2000 meter strandlinje pluss 1 andel pr. kr. 100 000 i omsetning (omsetning basert på snittet de siste tre årene).

Det vil ikke bli mye som skiller de som har mye og de som har lite med de store forskjellene pr. andel.

Styrets sammensetning

Her har partene foreløpig ikke spilt inn noen forslag. Jordskifteretten mener at det er viktig at hele elva er representert i styret. Det foreslås ikke store endringer av styrets sammensetning i ME. Ettersom DO utgår, må det foretas noen justeringer i forhold til dette. Det bør opprettholdes en viss form for kvotering i valget. Forslaget er at det fortsatt skal være én fra hvert delområde i styret samt en fri representant for DO 1 og 2 og en representant fra DO 3 og DO 4. Valgnemnda i ME må finne kandidater, men valg av representantene skjer på årsmøtet av alle medlemmene i laget, og ikke bare av medlemmene fra det tidligere delområdet.

4. Oppsummering

Basert på det som er nevnt over, har jordskifteretten følgende **forslag** til endring:

1. Delområdet opphører som administrativt ledd.
Ny inndeling blir fra fiskeriene til elveeierlaget.
2. Fiskeriene betaler en lik prosent av omsetningen fastsatt av ME, maks. oppad til 25 % for drift av ME.
3. Fiskeriene plikter å oppgi/dokumentere fiskekortomsetningen for ME.
4. Begrensning av fiskekortsalget og sammensatt fisketilbud kan gjennomføres av fiskeriene så lenge dette ikke kommer i konflikt med loven eller forskriftene om forvaltning som krever at det tilrettelegges for allmenheten, m.m. I de nevnte tilfellene skal/må det rapporteres hva som skal gjøres og ikke minst hvor mye omsetning av fiskekort dette beslaglegger.
5. Andelene i ME settes til 1 andel pr. 2000 meter strandlinje og 1 andel pr. kr. 100 000 i omsetning.

5. Forslag til vedtekter for Mandalselvas Elveeigarlag

VEDTEKTER FOR MANDALSELVA ELVEEIGARLAG (SL)

§ 1. Elveeigarlaget.

Mandalselva Elveeigarlag (SL) er et andelslag av fiskerettshavere i Mandalsvassdraget jf. § 3. Andelslaget har vekslende kapital. Andelseiernes økonomiske ansvar er begrenset til andelsinnskuddet.

Foretaket har sitt forretningskontor i Marnardal kommune.

§ 2. Formål og arbeidsfelt.

Laget er fastsatt og drives etter «Forskrift om pliktig organisering og drift av vassdrag med anadrome laksefisk av 25. juni 2013».

Andelslagets formål er å:

- a. sikre og utvikle lakse-, sjøaure- samt innlandsfiske
- b. forvalte fiskeressursene slik at produksjonsgrunnet utnyttes best mulig
- c. legge til rette for en samordnet og allsidig utnyttelse av fisket som del av landbruksnæringen
- d. ivareta fiskerettighetshavernes interesser

I sitt arbeid skal andelslaget ivareta de verdier som fisket representerer og arbeide for at alle rettigheter, herunder bruk av laksegad, garn, not og andre tradisjonelle fangstmetoder, skal kunne utøves. Andelslaget skal arbeide for en god forvaltning og økonomisk utnyttelse av alt fiske som til enhver tid er tillatt. Andelslaget skal bidra til å utvikle gode og varierte tilbud til utøvere av fisket.

§ 3. Andelslagets geografiske område.

Andelslagets geografiske område omfatter den lakseførende del av hovedvassdraget fra utløpet ved Mandal til Kavfossen i Mandalselva og Laksehølen i Kosåna.

§ 4. Forretningsforhold.

Regnskaps- og arbeidsår følger kalenderåret. Andelslaget forpliktes av leder og et styremedlem i fellesskap.

§ 5. Andelseiere og andelskapital.

Alle fiskerier innenfor det geografiske området som er nevnt i § 3, skal være andelseiere i andelslaget. Fiskerier betegner fiskesameie, felleseie og lignende, men også bruk utenom forannevnte som har egen fiskerett. Fiskerier hvor fisket ligger i sameie mellom bruk, betraktes som sameier etter «Lov om sameie av 18. juni 1965 nr. 6».

Fiskeriene som ikke er organisert, kan ikke drive med omsetning av laksefiske jf. «Lov om Laksefiske og innlandsfiske mv» og «Forskrift om pliktig organisering og drift av vassdrag med anadrome laksefisk».

Det er ikke mulig å melde seg ut av laget med mindre fiskeretten selges. Medlemskapet følger eiendommen. Tidligere eier har ansvar for å varsle ny eier om medlemskap samt varsle leder i Mandalselva Elveeigarlag om endring i eiendomsforholdet.

Dersom en eiendom blir delt og den fradelte parsellen får fiskerett, blir den fradelte eiendommen automatisk med i laget. Størrelsen på andelen må avtales mellom kjøper og selger og rapporteres omgående av selger til laget. Hovedbrukets andel skal i tilfelle reduseres tilsvarende.

§ 6. Andeler og andelsregister.

Fiskeriene gis en andel pr. påbegynt 2000 meter strandlinje i elva. I tillegg gis fiskeriet 1 andel pr. kr. 100 000 i omsetning. Styret skal føre andelsregister med:

- navn på fiskeriet og gårdsnummer, bruksnummer og navn på fiskerettighetshavere
- navn og adresse på person som representerer fiskeriet
- antall meter strandlinje
- gjennomsnittlig omsetning de tre siste årene
- antall andeler og stemmer ved gradert avstemming
- dato for tegning av andeler

Registeret skal være tilgjengelig for alle andelseiere.

§ 7 Organer.

Andelslagets organer er:

- årsmøte
- styre

§ 8. Delområdet (DO).

Delområde 1

Fra utløp til og med Wiig (øst) og Hjorteland (vest) fiskerier.

Delområde 2

Fra og med Greihesland (øst) og Leirkjær (vest) fiskerier til og med Holmesland (vest) og Hauge (øst) fiskerier.

Delområde 3

Fra og med Øyslebø fiskeri til og med Laudal (vest) og Mjåland (øst) fiskerier.

Delområde 4

Fra og med Kleveland til og med Kavfossen i Foss fiskeri og anadrom del av Kosåna.

Delområdene opphører som administrative områder fra årsmøtet i SL 2020. Delområdene opprettholdes som valgkrets for å sikre at hele elva blir representert i styret.

§ 9. Årsmøtet i andelslaget (SL).

Årsmøtet i andelslaget holdes innen utgangen av mars hvert år. Årsmøtet innkalles av styret. Saker som fiskeriene ønsker behandlet på årsmøtet, må være innkommet til styret senest 1. februar. Innkalling med saksliste sendes andelseierne senest 15. februar.

Bare andelseiere har tale- og stemmerett i årsmøtet. Styremedlemmer har møte- og talerett. Andelseier kan la seg representere ved fullmektig med skriftlig fullmakt. Ingen kan møte med mer enn én fullmakt.

Vedtak på årsmøtet fattes med vanlig flertall blant de frammøtte stemmeberettigede. Dersom det i en sak kreves av minst én andelseier, brukes gradert stemmerett. Andelene fiskeriene har, følger av § 6. Til vedtektsendring kreves 2/3 flertall.

Årsmøtet skal:

1. Velge ordstyrer samt to personer som skal underskrive protokollen.
2. Behandle styrets årsmelding, revidert regnskap og eventuell avsetning til fonds.
3. Behandle styrets forslag til budsjett, fastsette budsjett og eventuell arbeidsplan for kommende år.
4. Behandle styrets forslag til fiskeregler.
5. Foreta valg. Forslag legges frem av valgnemnd. Styret består av representanter fra delområdeforeningene, jf. § 8, samt to medlemmer valgt på fritt grunnlag, hvorav én for delområde 1 og 2 og én for delområde 3 og 4. Det skal velges:
 - a. To styremedlemmer med personlige varamedlemmer
 - b. Styreleder velges av årsmøtet blant styrets medlemmer
 - c. To revisorer
6. Fastsette godtgjørelse for tillitsvalgte etter forslag fra valgnemnda.
7. Behandle saker som styret tar opp eller som er kommet inn fra andelseierne og/eller delområdeforeningene.

Årsmøtet kan ikke gjøre bindende vedtak i saker som ikke er nevnt i innkallingen.

Ekstraordinært årsmøte holdes når styret eller minst 8 fiskerier krever det. For innkalling og saksvedtak gjelder samme regler som for ordinært årsmøte, men med 6 ukers innkallingsfrist.

§ 10 Styret.

Styret skal forvalte andelslaget i henhold til lagets vedtekter og årsmøtets vedtak. Styret velger selv nestleder og hvem som skal representere andelslaget i ulike fora. Styret har ansvar for organisering av egen drift, herunder regnskap og sekretær. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene er til stede. Ved stemmelikhet har leder dobbeltstemme.

Styret skal arrangere årsmøte, avgi årsmelding med revidert regnskap og utarbeide budsjettforslag og eventuell arbeidsplan for kommende år.

Det skal føres protokoll over styrets forhandlinger. Protokollen skal være tilgjengelig for andelseierne i andelslaget.

§ 11 Økonomi.

All omsetning av fiske skal være synlig og kontrollerbart i andelslaget. Fiskeriene dekker andelslagets felleskostnader. Beregningsgrunnlaget er bruttoomsetning av fiskekort. Prinsipper utover hva som fremgår direkte av disse vedtektene, fastsettes gjennom årlig budsjettbehandling av årsmøtet i andelslaget.

Mandalselva Elveeigarlag får sine inntekter hovedsaklig for de enkelte fiskeriene etter disse prinsippene: Omsetningen til fiskeriet danner grunnlag for utgiftsdeling. Årsmøtet vedtar prosentvis hvor stor andel av omsetningen som behøves for å dekke inn budsjett for gjeldende år.

Omsetningstallene for året før legges til grunn for budsjettet året etter. Årsmøtet kan sette prosentsatsen til maksimalt 25 %.

Mandalselva Elveeigarlag har rettighetene til alle reklameinntektene i forbindelse med ME.

Styret i andelslaget skal drive en ansvarlig økonomiforvaltning og sørge for tilstrekkelig egenkapital til håndtering av krisesituasjoner og felles tiltak til nytte for andelseierne.

§ 12 Sammensatte fisketilbud.

Fiskerier som vil omsette sammensatte fisketilbud (fiske med tilleggstjenester), må melde fra/søke til SL innen 1. oktober året før. Fiskeriene og andelslaget ved styret, må avklare hvor mange fiskekort/stor andel av omsetningen som er knyttet til fiskekortsalg. Andelslaget kan ikke nekte slik omsetning med mindre fiskeriene misligholder sin plikt til å legge frem kontrollerbar omsetning, og/eller unnlater å innbetale sin andel av andelslagets felleskostnader eller det strider mot å forpliktelsene ved å tilrettelegge for allmenheten, jf. § 27 i «Lov om Laksefiske og innlandsfiske».

§ 13 Begrensning i fiskekortsalg.

Andelseiere kan begrense omsetning av fiske for selv å utøve fiske på egen fiskerett. Slike begrensninger kan kun innføres etter søknad/orientering til SL. Søknad/orientering skal inneholde dato og ukenummer. Andelseiere som begrenser omsetningen av fiske, skal svare andel av felleskostnader etter satser vedtatt av styret i andelslaget. Avtale om begrensning i fiskekortsalg godkjennes av styret i andelslaget. Andelslaget kan ikke nekte godkjenning så fremt det ikke strider mot forpliktelsene ved å tilrettelegge for allmenheten, jf. § 27 i «Lov om Laksefiske og innlandsfiske».

§ 14 Tvister.

Alle tvister mellom andelslaget og andelseiere eller mellom andelseiere innbyrdes om forståelse av disse vedtektene, avgjøres med bindende virkning for partene av en voldgiftsrett på tre medlemmer. Av disse velger partene ett medlem hver. Det tredje medlemmet oppnevnes av Kristiansand Tingrett. Voldgiftsrettens vedtak skal begrunnes. Voldgiftsretten følger de til enhver tid gjeldende rettsregler for slike saker.

§ 15 Bidrag til felles forvaltning.

Andelslaget skal arbeide for å tilrettelegge for at felles fiskeressurser forvaltes på en best mulig måte for alle rettighetshavere. De skal også sikre at rettighetshaverne bidrar til fellesskapet i henhold til vedtektene.

§ 16 Oppløsning.

Laget kan ikke oppløses før det eventuelt åpnes for dette i «Forskrift om pliktig organisering og drift av vassdrag med anadrome laksefisk». Oppløsning av andelslaget kan i så tilfelle besluttes med 2/3 flertall av årsmøtet etter at det har vært foreslått for foregående årsmøte. Minst halvparten av stemmeandelene må være til stede. Møter ikke dette antall stemmeandeler, kan forslaget vedtas på nytt årsmøte med vanlig flertall blant de fremmøtte. Før oppløsning må alle bortleieforhold være avviklet og alle forpliktelser dekket. Ved oppløsning tilfaller andelslagets eiendeler andelseierne i forhold til andeler.

For å sikre at vedtektene fungerer, kan det være hensiktsmessig med en tre års prøveperiode. Etter tre år avgjør årsmøtet/partene om vedtektene virker. Dersom noen av paragrafene ikke fungerer, kan disse tas opp til vurdering.

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Generelt om lover og forskifter	Side 1
2. Dagens ordning i Mandalselva Elveeigarlag (ME)	Side 2
3. Jordskifterettens forslag til løsning	Side 4
4. Oppsummering	Side 9
5. Forslag til vedtekter	Side 10